

A MÍNA UTOLSÓ SZAVAI

Egy nem túl kedvelt példabeszéd

Vegyétek el tőle a mínát, és adjátok annak, akinek tíz mínája van.

• Lk 19,24

E példabeszéd ismertebb és kedveltebb változatát a talentumokról a Mt 25-ben találjuk: első olvasatban könnyen érthető mondanivalója van a „képesség-talentumaink” kamatoztatásáról.

A Lukács 19-ben összetettebb a példabeszéd és ezt a változatot kevésbé gyakran olvassuk.

A két változat között van néhány feltűnő különbség. Máténál a szolgák képességeik szerint kapnak eltérő talentumnyi vagyont, Lukácsnál mindenki egyformán egy-egy mínányit kap. Máténál csak egy gazdagabb emberről van szó, aki átadja a szolgáinak a vagyonát külföldi útja előtt. Lukács viszont egy nemes emberről beszél, aki messzire megy, a fővárosba, hogy királlyá válasszák, és nem csak a szolgálai jelennek meg a történetben, akiknek átadja vagyonát kezelésre, hanem polgártársai is, akik ellenségesen lépnek fel ellene és nem szeretnék, hogy királlyá legyen. Őket a történet végén megöli a királyként visszatért nemes ember és a szolgálakat ugyanúgy elszámoltatja, mint Máténál.

Lukács története tehát sokkal komorabb, a nemes ember személyisége eléggé unszimpatikus, egy kegyetlennek nevezhető uralkodó. Isten ilyen lenne? Továbbá a történetet árnyalja Lukácsnál a bevezető: azért mondja Jézus el a példabeszédet, mert Jeruzsálemhez közeledvén „azt hitték, hogy hamarosan megjelenik az Isten országa.”

Lukács mínás példabeszéde leíróbb, részletesebb, jobban megértjük a szituációt. Nála könnyebb ráérezni az király szigorúságának okára. Ugyanis az ellenségesek nagyon agilisek, a barátok, tanítványok pedig... Minek is nevezem? Inkább mondja el a mína maga:

Ezek az utolsó szavaim hozzád. Te soha nem hallgattál rám. Most legalább hallgass meg.

Ahogy itt állsz megsemmisülten a kezekben velem, látom a szemedben: Most úgy érzed, hogy valami nagy igazságtalanság ért téged. Jól elbántak veled.

Pedig én mennyit mondtam neked, amikor megkaptál engem, hogy ne dugj el a rongyaid közé, hanem kezdj velem valamit. Látod, a másik eddigre már tíz másik mínát szerzett. És most még engem is neki fognak adni. Emlékszel, hogy mennyi jó tanácsot adtam neked, hogy mi mindent kezdhetsz velem. Te akár 100-szoros hozamot is tudtál volna produkálni. De nem, te nem törődtél velem. Nem becsültél engem. Hát, így jártál.

Tudod, mi zavar engem? Tudod miért gondolom, hogy nagyon is igazságos, amit veled tesznek? Tudod, miért nem tudlak sajnálni? Tudod, miért vártam ezt a napot, mint a Messiást, a sok bűdös rongyod között? Mert közben láttam, hogy te minden mással törődtél, minden más ügyed fontosabb volt neked, mint én. A saját hasznodat persze hajtottad, a saját életedet, a saját üzletedet... Az zavar, hogy nem vagy lusta, te nem vagy tehetségtelen, te képes lettél volna harminc-, hatvan-, de akár százszoros termésre is. A magadéval sikerült is.

Csak éppen urad ügye nem volt neked elég fontos. A saját pecsenyédet sütögetted helyette. Te nem vetted észre, hogy most nem olyan időket élünk, ahol ezt megengedheted magadnak? Nem láttad, milyen törékeny helyzetben van az úr? Nem fogtad föl, hogy tényleg szüksége van rád és arra, amit tehettél volna érte? Lám, a többiek most mind nagy városok előjárói lettek, te meg maradsz az eddigi porfészekben. Hiába mondtam én neked, hogy bízz az urunkban, te nem hitted, hogy király lesz. Ugye azt hitted, vissza sem jön? Hogy mindenki elfelejti, hogy te is kaptál, aztán majd évek múltán elővehetsz, mint amit találtál?

Csalódtam benned. Te most persze sajnálod magadat, és azért nézel körbe, hogy vadássz magadnak egy sajnáló, veled együtt érző tekintetet. De nem fogsz találni. Itt mindenki ismeri a teljes történetet. Azt gondolod, nagy igazságtalanság ért? Te velem nagyobb igazságtalanságot tettél. Csak érdemeid szerint lettél megítélve.

Gazdám, olyan bolond vagy. A lehetőség nem áll fenn mindig. A kezekben voltam, és most már elvesznek tőled. Eltékozoltál engem, a lehetőséget. Nem becsülted meg a kivételes ajándékot, amit neked adtak. Hát most másnak adnak.

Na jó, most tényleg figyelj rám, ember: Ismerem az uramat. A következő lehetőséget ne szalaszd el, egy még biztosan lesz!